Punjab Board

# SYLLABUS

2023-2024

## ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅੱਠਵੀਂ

## ਸਾਲ 2023-24

## ਸੰਗੀਤ (ਵਾਦਨ)

## ਪਰਚਾ ਏ-ਲਿਖਤੀ (ਪਾਠਕ੍ਰਮ)

### ਭਾਗ-ਓ

1. ਜਾਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ (ਔੜਨ, ਸ਼ਾੜਵ, ਸੰਪੁਰਨ) ਤੇ ਉਪਜਾਤੀਆਂ
2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ-ਮਾਤਰਾ, ਸਮ, ਵਿਭਾਗ, ਤਾਲੀ, ਖਾਲੀ, ਆਵਰਤਨ
3. ਵਾਦਕ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਔਗੁਣ
4. ਥਾਟ, ਥਾਟ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਭਾਤਖੰਡੇ ਪਧਤੀ ਦੇ ਦਸ ਥਾਟ
5. ਜੀਵਨੀ ਪੰਡਿਤ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਜੀ
6. ਪੰਡਿਤ ਵਿਸ਼ਨੂ ਨਰਾਇਣ ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਸ੍ਵਰ ਲਿਪੀ
7. ਸਿਤਾਰ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਅੰਗ ਵਰਣਨ

### ਭਾਗ-ਅ

1. ਪਾਠਕ੍ਰਮਾਂ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਭੈਰਵੀ, ਖਮਾਜ਼ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ
2. ਪਾਠ ਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ (ਝਪਤਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕਤਾਲ) ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ
3. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁਰਲਿਪੀ
4. ਪਾਠ ਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ ਦੀ ਤਾਲ ਲਿਪੀ

## ਪਰਚਾ ਬੀ-ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਭਾਗ

### ਪਾਠਕ੍ਰਮ

1. ਸ਼ੁਧ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ
2. ਛੇਵੀਂ ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅੱਠਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਸਮੇਤ 10 ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ:

(ਓ) ਆਰੋਹ: ਸਾਰੇ, ਸਾਰੇਗਾ, .....

ਅਵਰੋਹ: ਸਾਂਨੀ ਸਾਂਨੀਧਾ .....

(ਅ) ਆਰੋਹ: ਸਾਰੇ, ਸਾਰੇ ਗਾਮਾ, .....

ਅਵਰੋਹ: ਸਾਂਨੀ, ਸਾਨੀ ਧਾਪਾ .....

(ਏ) ਆਰੋਹ: ਰੇਸਾ, ਗਾਰੇ ਮਾਗਾ, .....

ਅਵਰੋਹ: ਨੀਸਾਂ, ਧਾ ਨੀ ਪਾ ਧਾ .....

(ਸ)ਸਾ ਰੇ ਸਾ ਗਾ ਰੇ ਸਾ, ਰੇਗਾ ਰੇ ਮਾ ਗਾ ਰੇ .....

(ਹ) ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ ਧਾ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਧਾ ਨੀ ਪਾ ਧਾ ਨੀ .....

3. ਭੈਰਵੀ ਅਤੇ ਖਮਾਜ਼ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰੁੱਤ ਜਾ ਰਜਾਖਾਨੀ ਗਤ ਸਧਾਰਨ ਅਲਾਪ ਅਤੇ ਤੋੜਿਆ ਸਮੇਤ।
4. ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧੁਨ।
5. ਝਪਤਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕਤਾਲ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਵਾਦਨ (ਪੰਜਾਬੀ) ਮਿਡਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ।
2. ਵਾਦਨ (ਹਿੰਦੀ) ਮਿਡਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ।